

Mikel Urdangarin, 20 urteko ibilbidea musikan

Sekuentzia didaktiko honetan, Mikel Urdangarinnek hogei urtez musikan egin duen ibilbideari buruz hitz egingo dugu. Horretarako, hainbat ariketa egiteko aukera izango duzu:

- Gaian murgiltzeko, galderei erantzun.
- Ikusi bideoa eta aukeratu esaldiei dagokien amaiera.
- Irakurri testua eta 'neure burua' egitura landu.
- Adostu abestiak zer kontatzen duen.

1. Gaian sartu

Ariketa-sorta honetan, Mikel Urdangarin musikariari egindako elkarrizketa ikusiko dugu. Bideoa ikusi aurretik, binaka erantzun galderei:

- Zer motatako musika entzuten duzu?
- Eguneko zein momentutan eta non entzuteko ohitura duzu?

2. Bideoa ulertu

Orain, Mikel Urdangarini Gasteizko Plaza Berrian egindako elkarrizketa ikusiko dugu. Ikusi bideoa eta aukeratu beheko zerrendatik esaldiei dagokien amaiera. Kontuz, amaiera bat soberan dago eta!

<https://labur.eus/2S3Xb>

- 1- Neure burua soilik definitzen dut
- 2- Mikel, Mikel da eta gauza asko egiten ditut,
- 3- Zorionez aldatu naiz eta musikarekiko harremana,
- 4- Eboluzioa ona da,
- 5- Batzuek beti esango didate
- 6- Ez naiz lehengoa
- 7- Zinemaren mundua ezagutzen nuen,
- 8- Pribilegiatua sentitzen naiz, izan ere,,

...tarteka kantuak sortu ere bai.

...nahiz eta ez dakigun egiten ari garena hobeto egiten ari garen.

...baina orain modu sakonagoan ezagutzen dut.

...elkarrizketatan eskatzen didatenean.

...kantatzeko modua eta sentitzekoa era ez dira lehengoak.

...esker ona sentitzen dut eta maite dudan jendea betiko batuta geratu da.

...nahiz eta lehengotik zerbait geratzen den.

...pertsonok denok gordetzen ditugu ertz asko.

...lehenengo diskoa izan zela onena.

3. Irakurri testua

Irakurri Mikel Urdangarin musikariari egindako elkarrizketa eta erreparatu azpimarratutakoari:

Mikel Urdangarin, musikaria: “Euskaraz abesteak ateak ireki dizkidala uste dut”

Mikel Urdangarin (Amorebieta-Etxano, 1971) euskal kantautorea da. 1997. urtean argitaratu zuen Haitzetan izeneko lehenengo diskoa eta 2017an, berriz, Margolaria izenburupean orain arteko azkena. Hogei urte hauetan, hamabost disko kaleratu ditu guztira. Hori gutxi balitz, iaz, azken diskoaren izenburu berarekin, Oier Aranzabalen agindupean egindako dokumentaleko protagonista ere izan da Urdangarin. Esperientzia horrek “zinema barrutik ezagutzeko” balio izan diola kontatu digu. Bizkaitarra Gasteizen bizi da, eta bertan izan gara musikan egin duen ibilbideari erreposoa emateko.

1. Bertsolaritzan hasi zinen, baina musikaren bidea hartzea erabaki zenuen. Zerk eraman zintuen erabaki hori hartzera?

Doinu zaharrek eta bertso zaharrek sorginduta hurbildu nintzen bertsolaritzara. Arbe izeneko irakasle bat genuen eta oso kantari ona zen, asko gustatzen zitzaidan nola abesten zuen entzutea. Bertsolaritzatik atera ere arrazoi beragatik egin nintzen, musikagatik. Izan ere, bertsolaritzak musikari gisa garatzeko eskaintzen zidana ez zen nahikoa. Horregatik, zeru zabalago baten bila joatea erabaki nuen, musikaren esparru zabalaren bila, hain zuzen ere. Hala ere, oraindik hurbileko mundua da bertsolaritza niretzat.

2. Gitarra eskuan duzula ikusten zaitugu beti, noiz hasi zinen jotzen?

Lehenengo diskoa konposatu baino bi urte lehenago ikasi nuen gitarra jotzen. 13 urte nituenean oparitu zidan aitak, baina ez nion kasurik egin. 22 edo 23 urte nituela Ana Agirre irakaslearekin eskola batzuk jaso nituen Amorebieta-Etxanon. Hiru hilabete inguru izan ziren eta akorde batzuk ikasi nituen. Ondoren, nire kabuz hasi nintzen eta bizio asko neureganatu ditut. Hala ere, ez dut gitarra-jotzailea naizenik uste, gitarra batek lagunduta abesten duen kantaria naizela esango nuke.

3. Konpositorea ere bazara, zerk inspiratzen zaitu zeure letrak sortzerakoan?

Musika egitea errazagoa iruditzen zait letrak sortzea baino. Musikaren eremu zabal horretan gustura aritzen naiz, eta konposizio-lanetan denbora luzez aritu naiteke. Behin tonuak, koloreak eta paisaiak zehazten ditudanean, **galdera bat egiten diot neure buruari**: “Mikel, zeri buruz idatzi nahi duzu bizitzaren momentu jakin honetan?”. Behin hori erabakita, doinu jakin batean idazten hasten naiz.

4. Nolakoa da disko bat sortzeko prozesua? Zein dira eman beharreko urratsak?

Ez da prozesu bera izaten beti. Normalean disko bat argitaratu aurretik denboralditxo bat ematen dut doinuekin, batzuetan urteak ere bai. Tarte horretan bizipenak gertatzen dira eta, nahi izan gabe ere, abesti-sorta bat osatzen dugu, unitate bat. Orduan, osotasuna irudikatzen hasten naiz eta, horretan zentratzean, idazten hasten naiz, pentsatzen kantu batek beste batekin izan dezakeen lotura zein den. Gero, musikariei erakusten diet idatzitakoa eta konposatutakoa. Hor hartu-eman egoten da, talde-lana, prestakuntza, entseguak, grabaketa... Nahiko eredu orokorra da abeslarien artean, nire kasuan behintzat horrela izaten da, gutxi gorabehera.

5. Publiko fidela duzu eta jende asko joaten da zure kontzertuetara. Nola bizi duzu ezaguna izatea? Inoiz pentsatu duzu “hobe ezaguna ez banintz...”

Fideltasuna ez da existitzen, aldakorra da. Pertsona bat kontzertura etortzea, ni entzutera, hori da fideltasuna; baina desagertzen da etortzen ez denean. Beraz, nik ez dut sekula esaten entzule fidelik dudarik. Horregatik eskertzen dut jendea etortzen denean. **Neure buruari ez diot gai horretan eroso egoten uzten**. Argi dut zortea dudala egiten dudana egiten dudalako eta nori kantatua daukadalako.

Egia da euskal unibertsoan nahiko ezaguna naizela eta horrek ere, ziur, lana edukitzen laguntzen didala. Horregatik ematen diot garrantzia, ez beste ezergatik. Gainera, gure ofizioan egoa ongi kudeatzea garrantzitsua da, umiltasuna izatea.

Aurreko orritik dator

Batzuetan ezezaguna izatea eskertuko nukeela pentsatu izan dut, baina ez dago egoera idilikorik. **Nik neure buruari garrantzia kentzen diot**, normaltzat hartzen dut, garrantzirik kendu gabe egiten dudanari, noski. Besteen begiak dira apartekotzat hartzen nautenak. Entzuleen eta kantariaren arteko erakarpena sortzen da eta ez da zerbait solidoa, etereo da, baina benetakoa. Zerbait lainotsua da, lainoa existitzen da, nahiz eta lainoa bera desagertzen den. Hori guztia hor dagoela jakin behar dugu, hori kudeatzen jakin behar dugu, laino batek eraman ez gaitzan. Mundu ederra da gurea: magikoa, lanbrotsua eta, erakarpen-harreman horretan, kontzertuetan, bizipen ederrak gertatzen dira. Aitortzen dut batzuetan nekagarria dela ezaguna izatea; nolanahi ere, ni zoriontsu izaten saiatzen naiz. Abila izan behar da horretarako.

6. Euskaraz abesten duzu, erabakia kontzienteki hartua da? Inoiz pentsatu duzu ateak itxi zaizkizula horregatik?

Euskaraz abesteak ateak ireki dizkidala uste dut. Hogeita bat urtez euskaraz abestu dut eta bizimodua egin dut. Beraz, ez dit aterik itxi. Prekaritatea ezagutu dut eta baldintza duinak ere ezagutu ditut. **Oro har, pribilegiatutzat daukat neure burua**. Madrilen kazetari batek galdetu zidan zergatik ez nuen gaztelaniaz abesten, eta erantzun nion ez nuela beharrik izan. Euskalduna ez denarentzat eta kultura hegemoniko batetik begiratuta, asko kostatzen zaie errealitate hori ikustea. Hark pentsatzen du gaztelaniaz badakidala eta merkatua zabalagoa dela; baina nik bizimodua egin dut euskaraz abestuta, duintasunez, gainera: etxea erosi dut, zorrak ordaindu ditut, oporretara joan naiz, lagunekin partekatu dut eta bizitza ederra eduki dut. Egia da txanponaren beste alde ere ezagutu dudala, prekaritatea, alegia. Edonola ere, gauza on asko ekarri dizkit.

Inork beldurrik badu euskaraz abestea aukeratzeko garaian, animatu egingo nuke, hori sentitzen badu batez ere. Ez badu sentitzen, ez dezala egin. Gure kulturak aukera hori hartuko duen jendea behar du

NEURE BURUA

Izenorde indartuak erabiliko ditugu 'burua' hitzaren aurretik gaztelaniazko *a mí mismo* esateko: neure buruari. Ekintzaren egilea eta hartzaila pertsona bera denean erabiliko dugu.

Hauek dira kontuan hartu beharrekoak:

- Nik neure burua, zuk zeure burua, hark bere burua, guk geure burua(k), zuek zuen burua eta haiek beren/euren burua. Horrela erabiltzen da.
- Subjektua singularra ala plurala denean, burua singularrean erabiliko dugu.

Adibidez: *geure buruaren jabe gara. Geure buruaren kaltean egin dugu hori.*

Aurreko azalpena kontuan izanda berridatzi esaldiak agertzen diren akatsak zuzenduta:

1- Urdangarin ispiluan begiratzen da gitarra jotzen duen bitartean.

2- Urdangarinen ustez, jende ospetsuak euren buruei garrantzia kendu behar diote, oinak lurrean izateko.

3- Mikel Urdangarinek zaindu egin behar du, abesteko ahotsa behar duelako.

4- Urdangarin oso ongi ezagutzen da, eta badaki zortea duela gustuko duena egiten duelako.

5- Urdangarinek eta beste musikari askok abestiak konposatzen dituzte: "Askotan ikusten gara egoera horretan".

4. Egitekoa: Zer esan nahi du abestiak?

Entzun Mikel Urdangarinen 'Badira hiru aste' abestia. Ondoren, erreparatu hitzei, azpimarratu ulertzen ez dituzunak eta saiatu esanahia ondorioztatzen. Komentatu talde handian.

<https://labur.eus/T3Wx2>

Badira hiru aste

1-Izkin hontatik idazten dizut azken aldian bezala egia da bai sasoi honetan hotza egiten duela neska gazte bat ezagutu dut hiru aste badirela esango nuke bere begiek erraz sorgindu nautela

2-Azken bidai hau ez duzu izan etxe ondotik ihesa nigandik urrun aurkitu arren hara itzultzeko ametsa zuekin beti oroitzen banaiz ahaztu naizenik ez pentsa sentimenduak esaten baina ez da hain gauza erreza

3-Orain goizean pozik hartzen dut mendebalderako trenaren harrizko zoru ahaztuetan biderik eta zaharrena bizitzak sarri erakusten du badena eta ez dena inoiz latz hartu banindu ere gaur gozo hartu nauena

4-Lantzean baina, egun luzeetan bihotza egoten da triste agindutako promesa hura ezin kunplidu nezake "loriak udan" kantatzen baitut inoiz gutxitan ez uste letrak ez ditut oraindik ahaztu akordatzeko naiz hainbeste

Abestiak zeri buruz hitz egiten du? Adostu zuen artean.

.....

.....

.....

.....

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

1. ...elkarriketatan eskatzen didatenean.
2. ...tarteka kantuak sortu ere bai.
3. ...kantatzeko modua eta sentitzekoa era ez dira lehengoak.
4. ...nahiz eta ez dakigun egiten ari garena hobeto egiten ari garen.
5. ...lehenengo diskoa izan zela onena.
6. ...nahiz eta lehengotik zerbait geratzen den.
7. ...baina orain modu sakonagoan ezagutzen dut.
8. ...esker ona sentitzen dut eta maite dudan jendea betiko batuta geratu da..

3. Irakurri testua

- 1- (Urdangarinak ispiluan begiratzen dio bere buruari gitarra jotzen duen bitartean.)
- 2- (Urdangarinaren ustez, jende ospetsuak euren buruari garrantzia kendu behar diote, oinak lurrean izateko.)
- 3- (Mikel Urdangarinak bere burua zaindu behar du, abesteko ahotsa behar duelako.)
- 4- (Urdangarinak oso ongi ezagutzen du bere burua, eta badaki zortea duela gustuko duena egiten duelako.)
- 5- (Urdangarinak eta beste musikari askok abestiak konposatzen dituzte: "Askotan ikusten dugu geure burua egoera horretan".)

4. Egitekoa

EREDUA

GAIA: (Urdangarinak norbaiti idazten dio bere bizitzaren berri emateko.)

TRANSKRIPZIOA

"Askotan entzun izan dot (dut) nik pe (ere), Mikel baina egiozu aurre, ez ihesik egin, ez zatte (zaitez) eskapa. Baina gero benetan hotzean pentsata (pentsatuta) esaten dut, aizu, akaso ihesa ez al da legitimoa? Bertan geratzea bezain..."

1. Nor da Mikel Urdangarin?

Nik ez dut nire (neure) burua definitzen, bakarrik definitzen dut eskatzen didazuenean, ezta? Elkarriketetan. Eta hala ere, kostatzen zait pila bat. Mikel da Mikel, horrela definitzen dut eta zer egiten dut? Ba gauza asko, eta tarteka kantuak egiten ditut. Eta esango nuke, ba bai, kantaria naizela, musikaria, ez? Eta gero, beste gauza asko, ezta? Pertsonok, denok, gordetzen ditugu ertz asko. Horiek guztiak gara.

2. 15 disko kaleratu dituzu 20 urteko ibilbidean. Zer aldatu da urte horietan?

Denok aldatzen gara eta ni ere aldatu naiz. Eta zorionez esan behar dut aldatu naizela, ezta? Eta nire musika, musikarenganako harremana ez da lehengoa, eta kantatzeko era guztiz ere ez da lehengoa eta sentitzeko era ere, gauzak sentitzeko era ere seguramente (ziurrenik) aldatu da. Eta gauzak sentitzeko era horretan ere isla bat dago gero kantuetan, islatzen da pertsonaren aldaketa, niri hori asko gustatzen zait. Uste dut eboluzio hori berez jada ona dela, horrek ez du esan nahi egiten duzuna, denbora batetik aurrera egiten duzunak aurrekoa hobetzen duenik. Ez nuke esango, baina nik uste dut, nik bai horretan sinesten dut, gauzak hobeto egiten ari naizela, edo behintzat hori sentitzen dut, pentsatu nahi nuke. Baina jende batek esango dizu: "O, Mikel, lehenengo diskoa modurik ez dago, ezta?". Eta esaten duzu, "ba, bale". Baina horrela da, guzti hau (hau guztia). Zalantzarik gabe, ez naiz lehengoa, ni ez naiz lehengoa, nahiz eta lehengotik zer edo zer geratzen den.

3. 'Margolaria' dokumentaleko protagonista zara. Nolako esperientzia izan da?

Ezagutu dut mundu bat, lehenago ba bueno, ezagutzen nuena, baina ez hainbeste, ez hain era sakonean eta polita izan da, ezta? Zinea (zinema) zer izan daitekeen barrutik ikustea. Eta bueno, eta bestetik, uste dut, Oierrek benetan nigandik harago doan historia, nire buruagandik harago doan historia kontatu duela, historia eder bat kontatu duela, horixe pentsatzen dut, horixe sinesten dut. Zorionez, hor geratu da nire ama eta nik maite dudan jendea betirako (betiko) batuta, oso modu ederrean baita ere eta ez dakit, nik bizi dut esker on puntu batetik guzti hau (hau guztia). Pribilegiatua sentitzen naiz.